AMAÇ: Kültür alma işleminin, doğru ve kontaminasyonu engelleyecek şekilde yapılması

KAPSAM: Hastane Geneli

SORUMLULAR: Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi, Hekimi ve Yardımcı Sağlık Personeli(ebe, hemşire, sağlık memuru)

TANIM:

Kültür alma endikasyonu: Ateş(37.8ºüstü), prülan akıntı, enfeksiyon bulgusu olmamasına rağmen açılmış apse sıvısı ve klinik olarak enfeksiyon belirtilerinin olması durumunda kültür alma işlemi

FAALİYET AKIŞI

KÜLTÜR ALMA

1. Kültür besi yeri ve sürüntü örneği alınacak steril tüp ve çubuklarının temini sağlanır.

ORTAM KÜLTÜRÜ ALINACAKSA

1.Bir gece önceden kültür alınacak birime besi yerleri yerleştirilir.

2.Ertesi sabah gelindiğinde besi yerlerinin kapakları herhangi bir kontaminasyona maruz kalmadan kapatılır. Üzerine hangi birimden alındığı yazılır.36°C etüvde 24 saat bekletilir.(kültürler hastanemizde bakılmadığı için bir başka merkeze taşınması gerekmektedir.Eğer aynı hastanede bakılacaksa etüvde bekletmeden direkt laboratuvar birimine teslimi yeterlidir.

SÜRÜNTÜ ÖRNEĞİ ALINACAKSA

1. İki kişi birlikte almalıdır.
2. Bir kişi steril eldiven giyer.Diğer kişi de steril tüplerin kapaklarını açmada ve steril sürüntü çubuklarını açmada sirküler görev alır.
3. Steril eldiven giyildikten sonra çubuk steril olarak alınır.örneği alınacak yere birkaç kez iyice temas edecek şekilde temas ettirilir.
4. Daha sonra steril tüpün içine yerleştirilir.
5. Sirküler görevli tüpün kapağını kapatır.Üzerine hangi birimden ve hangi yerden alındığı yazılır.
6. Kültürlerin bakılacağı merkeze ulaştırılır

BURUN SÜRÜNTÜ ÖRNEĞİ ALINACAKSA

1. Bunun için taşınabilir özel eküvyonlu steril çubuklar gerekmektedir.
2. Yine yukarıdaki kurallar çerçevesinde sürüntü çubuğu ile nazal boşluklara ulaşılarak temas ettirilip örnek alınır.
3. Tüpün içine konup kapağı kapatılır.Bekletmeden kültürün bakılacağı merkeze ulaştırılır.

KAN KÜLTÜRÜ ALINACAKSA

UYGULAMA:

1. Kan kültürü örneği almak için en uygun zaman, üşüme ve titremelerin başladığı, ateşin ortaya çıkmasından önceki 30-60 dakikalık dönemdir. Pratikte en uygunu ise ateş çıkmaya başladığında vakit kaybetmeksizin alınmasıdır.
2. Hemokültür kanı, damar içi kateterlerden alınmamalıdır. Ancak damar içi katetere bağlı bakteriyemi düşünülen olgularda hem damar içi kateterden hem de periferik kullanılmamış bir venden kan kültürü alınmalıdır.
3. Kullanılacak vene daha önceden girişim yapılmış olmamalıdır.
4. **Kan, vene bir girişte alınmalıdır. Bir girişte alınamamışsa ve tekrar vene girilecekse, yeni bir enjektör, yeni bir eldiven ile yeni bir venden alınmalıdır.**
5. **Kan alınacak ortamda hava cereyanı olmamalıdır.**
6. **Kan kültür şişesinin lastik tıkacı %70'lik etil veya izopropil alkol ile silinmeli ve bir dakika beklenilmelidir.**
7. Kan alınacak bölge mümkünse, önce sabunlu su ile temizlenmelidir. Daha sonra merkezden çevreye doğru 5-6 cm çapında bir alan %10'luk povidon-iyodin solüsyonu ile silinmeli ve solüsyonun tamamen kuruması (1-3 dakika) beklenmelidir.
8. Steril eldiven giyilmemiş ise; turnike bağlarken veya damarı palpe etmek için bu silinen bölge ellenmemelidir.

9. Kanı aldıktan sonra iyotu uzaklaştırmak için cilt alkol ile temizlenmelidir.
10. Bir bakteriyemi epizodunda iki ya da üç kan kültürü alınmalıdır.
11. Kan, laboratuvara hemen ulaştırılamayacaksa buzdolabında değil; etüv varsa etüvde, yoksa oda ısısında bekletilmelidir.
12. Oda ısısında en fazla 2 saat bekletilmelidir.
13. Kan kültürü için kan, yetişkinlerden ortalama 10 cc alınmalıdır. Çocuklarda hastanın yaşına bağlı olarak her şişe için ½ -5cc alınabilir.
14. Kan kültürü, antibiyotik veya kemoterapötik madde verilmeden önce alınmalıdır. Ancak, hasta antibiyotik tedavisi alıyorsa, kesilmemesi gerekli ise, bir sonraki dozdan hemen önce alınmalıdır. Laboratuvara hangi antibiyotiği almakta olduğu da bildirilmelidir.
15. Kan kültürleri aynı venden alınacaksa 30 dakika aralıklarla alınmalıdır. Farklı venlerden aynı anda alınabilir.

İDRAR KÜLTÜRÜ ALINACAKSA

KADINLARDA;

1. 3-4 steril pet ile periüretral alan ve perine önden arkaya doğru önce sabunlu su ile yıkanır, ardından su ile durulanarak kurulanır. Her bir pet bir kez kullanılmalıdır.
2. İdrarın ilk birkaç ml'si dışarıya yapıldıktan sonra steril, geniş ağızlı ve burğulu kapaklı bir kaba orta idrar yapılarak kapak kapatılır.

ERKEKLERDE;

1. Örnek alınmasından hemen önce su ile yapılacak temizlik ve yine orta idrarın kaba alınması yeterlidir.

BEBEKLERDE;

1. Bebeklerin genital organları sabunlu su ile yıkanır, steril su ile durulanıp steril pet ile kurulanır.
2. Erkek ve kız çocuklar için ayrı ayrı hazırlanmış, ağız kısımları yapışkan steril idrar torbaları yapıştırılır.
3. Çocuğun idrar yapması sürekli olarak gözlenir ve idrar yapar yapmaz torba hemen alınarak laboratuvara gönderilir (idrar örneği steril enjektöre çekilebilir).

Sonda ile İdrar Alınması

1. Sürekli kateteri olan hastalardan yüzey % 70 alkolle dezenfekte edildikten sonra sondaya enjektör ile girilerek örnek alınabilir.
2. Uzun süre bekleme sonucu bol bakteri üremesi olacağından kateter torbalarından örnek alınmamalıdır.
3. Üretral flora kontaminasyonu nedeni ile foley uçları kültür için uygun değildir.

İlgili Doküman:

- Sağlık Bakanlığı Örnek Uygulamaları